

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Навчально-науковий інститут
філології та історії
Кафедра української мови, літератури та методики навчання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ВИВЧЕННЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ЗЗСО

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова навчальна дисципліна
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Українська мова і література)
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форма контролю	залік / іспит
Півріччя викладання	перше

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Гоголь Наталія Валеріївна , д-р пед. наук, професор кафедри української мови, літератури та методики навчання
Контактний телефон	+380993566513
E-mail:	natashagogol75@gmail.com
Консультації	середа з 14.00 до 15.00; платформа Google Meet / Zoom

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Місце дисципліни у системі філологічної підготовки. Дисципліна «Вивчення українознавства з ЗЗСО» займає важливе місце у системі фахової підготовки майбутніх учителів-словесників. Українознавство є системою наукових інтегративних знань про Україну, світове українство як цілісність, як геополітичну реальність. Сама ж Україна й українство є органічними частками вселюдства (планети Земля, всесвітньої цивілізації і культури), тому й українознавство постає важливим складником знань про всесвітнє людське суспільство. Освітній компонент (ОК) «Вивчення українознавства з ЗЗСО» сприяє всебічному розвитку особистості, виховання національно свідомої, духовно багатой, зорієнтованої на творчу діяльність особистості, здатної до саморозкриття і самореалізації.

Зв'язок дисципліни з іншими дисциплінами. ОК «Вивчення українознавства з ЗЗСО» має тісні взаємозв'язки з історією, зокрема історією України, українською літературою, усною народною творчістю, педагогікою, психологією, етнопедагогікою, етнопсихологією, археологією, етнологією, антропологією, демографією, людино-, суспільство- й природознавством, релігієзнавством, філософією, сучасною українською літературною мовою, методиками навчання української мови та літератури.

Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) з варіативного курсу; навчити майбутніх учителів проводити якісні уроки, позакласні заняття, здійснювати пошуково-дослідницьку й експедиційну народознавчу роботу з учнями ЗЗСО; розширення та поглиблення знань студентів про теоретико-методологічні основи українського народознавства/українознавства, основні напрямки ознайомлення школярів з українознавством; висвітлення концептуальних засад розробки змісту шкільного українознавства, особливостей методики його викладання, зв'язків з суміжними навчальними предметами, педагогічних функцій; ознайомлення з положеннями щодо оволодіння знаннями з українознавства та народознавства, розумінням закономірностей формування знань, умінь і навичок школярів у галузі народознавства/українознавства, прийомами підвищення виховного впливу народознавства/українознавства на особистість учня, творчого мислення, пізнавальної самостійності, активності як важливих компонентів у розвитку особистості.

Завдання курсу:

- формування у студентів системи теоретичних, методичних знань про теоретичні основи українознавства, своєрідність і самобутність виховного досвіду народу; специфіку українознавчої роботи зі школярами в ЗЗСО;
- формування умінь застосування методів, прийомів, форм проведення роботи з українознавства в українській школі;
 - оволодіння методикою проведення роботи з українознавства в шкільній освіті;
 - оволодіння вербальними і невербальними формах вивченого матеріалу;
 - забезпечення майбутніх вчителів українознавства необхідними уміннями використання традиційних народних засобів виховання в сучасних умовах суспільного і родинного виховання;
 - застосування набутих знань, вмінь і навичок;
 - збагатити словник майбутніх педагогів українознавчими і народознавчими поняттями, народною термінологією, образними виразами;
 - прищепити практичні вміння й навички роботи з учнями у галузі українознавства й народознавства;
 - навчити майбутніх педагогів складати сценарії національних свят;
 - ознайомити студентів з передовим педагогічним досвідом народознавчої практики в українській школі;

- залучення студентів до практичного втілення знань з українознавства в систему сучасної загальноосвітньої школи;
- ознайомити студентів з основами педагогічної майстерності навчання українознавства;
- формувати уявлення студентів про форми позакласної виховної роботи з українознавства;
- вивчення досвіду навчання предмету у школах міста, області, України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент **повинен знати:**

- теоретичні і практичні основи методики викладання українознавства, орієнтуватися на їх сучасні досягнення;
- знати та володіти навичками забезпечення охорони життя та здоров'я під час навчально-виховного процесу.
- термінологію з українознавства;
- зміст і завдання українознавчої роботи з учнями на уроках;
- категоріальний апарат методики навчання українознавства;

вміти:

- брати участь у командній роботі, застосовувати оптимальну стратегію діяльності і приймати обґрунтовані рішення у складних і часом непередбачуваних професійних і життєвих ситуаціях, що потребує застосування нових підходів і прогнозування, усвідомлення власної відповідальності;
- здатність діяти на основі сформованих ціннісних орієнтирів; з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, усвідомлювати рівні можливості кожного члена суспільства та педагогічного й учнівського колективів, враховувати гендерний підхід, проводити громадянсько-патріотичне виховання;
- самостійно організовувати освітній процес із врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, вибираючи продуктивні методи, прийоми, форми та засоби навчання;
- здійснювати планування, організацію та реалізацію сучасних інноваційних технологій навчання історії і суспільствознавчих предметів на основі особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходів;
- застосовувати наукові знання, уміння і навички із дисциплін фундаментальної підготовки для розв'язання конкретних задач у діяльності вчителя українознавства;
- вивчення базового змісту українознавства в середній загальноосвітній школі;
- знайомство з кваліфікаційною характеристикою вчителя українознавства;
- опанування основних дидактичних форм і методів навчання;
- вироблення наукового бачення методики навчання українознавства.

Гнучкі навички (*soft skills*), які забезпечує навчальна дисципліна: ефективність комунікації; здатність до командної роботи; здатність до критичного мислення; надійність, відповідальність; адаптивність, вміння орієнтуватися у ситуації; допитливість, прагнення до досліджень; креативність; емпатія.

У результаті вивчення курсу студент набуває загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення українського суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до логічного, критичного, аналітичного, абстрактного, творчого мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність учитися та оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях професійної взаємодії, бути критичним і самокритичним.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні (у тому числі дистанційні) технології навчання.

ФК 12. Здатність визначати і враховувати вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти під час аналізу особливостей сприйняття й засвоєння ними навчальної інформації.

ФК 16. Здатність прогнозувати ефективність і результативність освітнього процесу з метою планування та корекції навчальної діяльності здобувачів освіти, зокрема тих, які мають обмежені можливості, проектувати осередки навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням здоров'язбережувальних технологій.

ФК 18. Здатність до використання інновацій у професійній діяльності в галузі освітніх і лінгвістичних досліджень для проведення власного наукового дослідження, узагальнення й оприлюднення результатів розроблення актуальної проблеми (у науково-методичних виданнях, виступах тощо).

ФК 19. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знає психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу, закономірності розвитку та вікові особливості здобувачів освіти, зокрема тих, що мають обмежені можливості

ПРН 8. Уміє працювати з різними джерелами інформації (науковими, довідково-енциклопедичними, художніми, бібліографічними, навчально-методичними, цифровими та ін.), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі

ПРН 18. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 19. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, зарубіжної літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

ПРН 20. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

Постреквізити: «Вивчення українознавства в ЗЗСО» є однією з базових для формування професійних компетентностей студентів. Майбутньому вчителю-словеснику необхідно вміти самостійно організовувати освітній процес із врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, вибираючи продуктивні методи, прийоми, форми та засоби навчання; здійснювати планування, організацію та реалізацію сучасних інноваційних технологій навчання українознавства на основі особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходів. Засвоєні теоретичні знання та сформовані компетентності під час опанування ОК «Вивчення українознавства в ЗЗСО» є основою для ефективного сприйняття відомостей з інших галузей знань, розвитку абстрактного мислення, реалізації творчого потенціалу майбутніх учителів.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 7, Mozilla Firefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; комп'ютер, проектор, інтерактивна дошка.

2. Організація навчання

Методи навчання:

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються такі методи навчання:

словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна лекція);

наочні (презентація, демонстрування, ілюстрування);

практичні (практична робота, робота з інформаційними джерелами, написання конспектів уроків, розроблення календарно-тематичного планування уроку, створення позакласних заходів тощо);

метод стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (метод проблемного викладу матеріалів, метод опори на життєвий досвід навчальної дискусії);

методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (усного контролю, письмового контролю, самоконтролю та взаємоконтролю, аналіз відповідей);

інноваційні технології (методи інтерактивного навчання).

ОК «Вивчення українознавства в ЗЗСО» вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у п'ятому семестрі. Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, модульних контрольних робіт та підсумковий контроль (залік).

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі спеціальності.

Варіативна навчальна дисципліна «Вивчення українознавства в ЗЗСО» є складовою у циклі професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і пов'язана з дисциплінами «Усна народна творчість та літературне краєзнавство», «Народознавство», «Історія української літератури», «Методика навчання української літератури», «Методика навчання української мови». Дотримання принципу системності знань передбачає поєднання різних форм засвоєння матеріалу: лекції, практичні заняття, модульні контрольні роботи, самостійна та індивідуальна робота студентів тощо.

Особливості опанування освітнього компоненту під час дистанційної форми навчання

Відповідно до наказу в. о. ректора Глухівського НПУ ім. О. Довженка проф. Курка О. І. «Про організацію освітнього процесу в період воєнного стану та планування навантаження ПВС у 2024/2025 н.р.» (№ 256 від 19.08.2024 р.), освітній процес у 2024/2025 н. р. організовано за дистанційними технологіями навчання (віддалено) у зв'язку з віднесенням Глухівської міської територіальної громади до територій можливих бойових дій (наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 (зі змінами відповідно до наказу від 18.07.2024 № 204).

Заняття (лекційні, практичні) з вивчення українознавства в ЗЗСО відбуваються в синхронному (взаємодія учасників освітнього процесу з одночасним перебуванням у вебсередовищі дистанційного навчання) за допомогою технологій дистанційного навчання (онлайн-зв'язок програмного забезпечення Google Meet) та асинхронному режимах (взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання із затримкою в часі) за допомогою Google Classroom, електронної пошти, соціального месенджера Viber. У створений загальний .Google клас для кожної академічної групи в корпоративному освітньому середовищі .Google Workspace з ідентифікацією здобувачів вищої освіти за прізвищем і ім'ям українською мовою до створеної викладачем теми «Вивчення українознавства в ЗЗСО» прикріплені підручники, навчально-методичні посібники (в електронному варіанті), силабус дисципліни, плани практичних занять, завдання самостійної роботи; систематично надсилаються матеріали лекцій, додаткові матеріали для опрацювання, завдання модульних контрольних робіт.

Здобувачі освіти надсилають у Google клас виконані завдання практичних занять, самостійної роботи, модульних контрольних робіт, передбачені робочою програмою

освітнього компонента. За неможливості прикріпити матеріали в Google клас, здобувач освіти, попередньо проінформувачи про це викладача, надсилає виконані завдання електронною поштою та за допомогою соціального месенджера Viber.

Усі види роботи здобувачів вищої освіти оцінюються згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Вивчення українознавства в ЗЗСО».

Основні поняття: концепція, Україна, світове українство, концентр, етнос, нація, держава, мова, міжнародні відносини, культура, ментальність, доля, історична місія, теорія, методологія, принципи, етнос, рід, плем'я, природа, етногенез, народ, ментальність, характер, філософія, міфологія, духовна сфера, світогляд, архетипи, звичаї, обряди, родина, календарно-побутова обрядовість, національна ідея, народ, корінний народ, українська нація, етнічна, національна культура, незалежність державність, соборність, цивілізованість, демократизм і духовність, матеріальна культура, духовна культура, традиційна культура, субкультура, етнічна територія, етнічні землі, етнографічні землі, держава, державотворення, державний суверенітет, процес державотворення, монархія, республіка, правові держави; вчитель українознавства; урок, структура уроку, типи уроків; виховний досвід народу, позакласна робота з українознавства; національно-патріотичне виховання; вікові та індивідуальні особливості учнів; методи, прийоми, форми та засоби навчання; сучасні інноваційні технології навчання.

Опис навчальної дисципліни
Назва дисципліни «Вивчення українознавства в ЗЗСО»

Характеристика дисципліни	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти, назва ОПП	Академічний календар, види занять
Кількість: кредитів ECTS: 4 V семестр:	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Статус дисципліни: Варіативний (вибір студента)
модулів: 2 V семестр	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Курс: III
Загальний обсяг дисципліни V семестр: 120 годин	Спеціальність: 014 Середня освіта	Семестр: V
Аудиторних годин на тиждень 2,2	Предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Всього годин (денна/заочна): 40/12 годин. Лекцій V семестр: 18/6 годин
		Практичних V семестр: 22/6 годин
	Назва ОПП «Середня освіта (Українська мова і література)»	Самостійна робота студентів 80/108 год.
		Індивідуальна робота студентів
		Вид підсумкового контролю: V семестр: залік

**Структура залікових кредитів дисципліни
«Вивчення українознавства в ЗЗСО»
для III курсу (У семестр) форма навчання денна**

Номер теми	Назви модулів	Кількість годин, відведених на:			
		Аудиторні заняття		Самостійна робота	Індивідуальна робота
		Лекції і	Практичні		
Модуль 1					
Тема 1.	Викладання українознавства в національній школі на сучасному етапі розвитку української держави	2	2	4/6	5
Тема 2.	Українознавство як шкільний навчальний предмет: зміст, структура, специфіка та основні навчально-виховні функції	2/2	4/2	5/7	5
Тема 3.	Основні принципи та методи навчання українознавства в школі	2	2	5/7	5/7
Тема 4	Корекція навчальної програми та розробка календарно-тематичного плану з народознавства в закладах загальної середньої освіти	2	2	5/7	5/7
Тема 5–6	Урок українознавства, його специфіка й типи	4/2	4/2	5/7	6/8
Модуль 2					
Тема 7	Шкільний кабінет народознавства. Наочність і технічні засоби навчання на уроках і позакласних заходах із народознавства	2	2	5/7	5/7
Тема 8	Позакласна і позашкільна робота з українознавства в ЗЗСО	2	2	5/7	5/7
Тема 9–10	Особливості викладання українознавства в початковій, основній та старшій (профільній) школах	2/2	4/2	5/7	5/7
	Всього	18/6	22/6	39/55	41/53

Список рекомендованих джерел

Основна

1. Українознавство. 5–11 класи: навчальна програма з курсу за вибором «Українознавство» для закладів загальної середньої освіти України / авт.-укл.: А. Ціпко, Т. Бойко, С. Бойко, О. Газізова. Київ, 2020.
2. Електронна версія журналу «Українознавство». URL : <http://www.ualogos.kiev.ua> Сайт НДІ українознавства; Сайт НБУ ім. В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua>
3. Янковська Ж. Символічні коди української культури : навчально-методичний посібник (для викладачів, учителів, учнів та студентів спеціальних закладів загальної середньої й вищої освіти). Острог : Вид-во НаУОА, 2021. 170 с.

Додаткова

1. Босик З. О. Методика польового дослідження і запису зразків усної народнопоетичної творчості українців. К: «Знання», 2008. 73 с.
2. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. Київ: Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
3. Сивачук Н. П. Фольклорна практика / Навчальний посібник. К.: 2008. 68 с.
4. Танцюра Г. Т. Записки збирача фольклору. Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2001. 100 с.
5. Українська фольклористика. Словник-довідник / Укладання і загальна редакція Михайла Чорнопиского. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 448 с.
6. Садовенко С. М., Босик З. О. С. 14, Б. 85. Пам'ятка-запитальник на допомогу збирачам української усної народнопоетичної творчості: [методичні рекомендації] / Світлана Садовенко, Зоя Босик. Вид. 2-е / перероб. з 1-го вид. та доп. К.: НАКККиМ, 2010. 140 с.
7. Українознавство в системі освіти: Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2004.
8. Кононенко П. Українознавство: Підручник. К.: Міленіум, 2006.
9. Кононенко П. П. Козлов А. В., Ковпик С. І. Уроки українознавства у старшій школі: Навчально-методичний посібник для вчителів. К.: Акцент, 2007. 196 с.
10. Когут О. Інноваційні технології навчання. Тернопіль: Астон, 2005. 204 с.
11. Сазоненко Г. С. Педагогіка успіху. К.: Гнозис, 2004. 684 с.
12. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа). *Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України* (www.mon.gov.ua).
13. Державний стандарт базової і повної середньої освіти. *Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України* (www.mon.gov.ua).
14. Українознавство. Стандарт навчально-інтегративного курсу. Наук. керівник стандарту П. П. Кононенко. *Українознавство: Концепції, програми, документи*. К., 1995. С. 81–198.
15. Українознавство: Навчальна програма нормативної дисципліни для середніх загальноосвітніх закладів. К.: Міленіум, 2004.
16. Кононенко П. Українознавство: Підручник. К.: Міленіум, 2006.
17. Українознавство в системі освіти: Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2004.
18. Калакура Я. С. Історичні засади українознавства. К.: НДІУ, 2007. 380 с.
19. Орієнтовне календарне планування з курсу «Українознавство» 5-11 класи: Навчально-методичний посібник / Упор. Т. А. Мінченко, М. М. Фокі, О. П. Андрюк, Я. О. Лукашук. Чернівці, 2005. 184 с.

Інформаційні ресурси

20. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського. URL: <http://www.etnolog.org.ua>.

21. Народна творчість та етнологія : журн. Ін-ту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського. URL: <http://nte.etnolog.org.ua/>.

22. Українознавство: науковий часопис. URL: http://journal.ndiuv.org.ua/?page_id=2&lang=uk

ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – залік

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконувати завдання самостійної роботи, розробляти презентації, брати участь у творчих проєктах та культурно-освітніх заходах.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальний графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності.

Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Глухівському НПУ ім. О. Довженка» (Наказ Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка «11» червня 2020 року № 151 (<https://drive.google.com/file/d/1OvkdtmHZncMFI3jDEMuWR6Wag4TVxUsO/view>)).

У процесі навчання та при підготовці проєктної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання.

Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ECTS.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Вивчення українознавства з ЗЗСО»

Таблиця 1

Оцінка ECTS	Сума балів за 100 бальною шкалою	Рівні навчальних досягнень студентів	Критерії
	90-100	Високий рівень володіння	Студент:
	100		

	99	теоретичними знаннями й практичними вміннями	- дає правильні, точні, повні ґрунтовні відповіді; - демонструє високий рівень знань в обсязі навчальної програми з вивчення українознавства з ЗЗСО; - вільно відповідає на складні запитання, самостійно аналізує й розкриває сутність мовних, українознавчих та методичних явищ, узагальнює, систематизує, встановлює причиново-наслідкові зв'язки; - може вести дискусію з конкретних питань з використанням міжпредметних зв'язків. Виявляє особисту позицію щодо проблем, пов'язаних із вивчення українознавства з ЗЗСО уміє аналізувати проблему й знаходити шляхи її розв'язання; - виконано всі завдання, студент ґрунтовно та повно викладає зміст теоретичного матеріалу, виявляє повне його розуміння, обґрунтовує свої думки, наводить необхідні приклади, викладає матеріал послідовно і правильно; - вільно виконує завдання з вивчення українознавства з ЗЗСО різного рівня складності відповідно до навчальної програми; ретельно виконує практичні, самостійні роботи, оформляє їх, робить самостійні обґрунтовані висновки.
	98		
	97		
	96		
	95		
	94		
	93		
	92		
	91		
	90		
	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження	Студент: - відповідь недостатньо повна, але змістовна; - добре володіє теоретичними знаннями з вивчення українознавства з ЗЗСО; - орієнтується в системі народознавчих і українознавчих термінів, але припускається поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні; - виконує завдання щодо аналізу і продукування українознавчого й методичного матеріалу, робить висновки, але нечітко формулює їх; - володіє мовними нормами; - виконано не менше як 75 % завдань; - студент дає відповіді, але допускає деякі помилки та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу та виконанні завдань.
	89		
	88		
	87		
	86		
	85		
	84		
	83		
	82		
	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими	Студент: - відповідь недостатньо повна, але змістовна; - добре володіє теоретичними знаннями з вивчення українознавства з ЗЗСО; - орієнтується в системі народознавчих й українознавчих понять, але припускається
	81		
	80		
	79		
	78		
	77		
	76		

	75	вміннями й навичками	поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні; - розв'язує різнорівневі завдання з вивчення українознавства з ЗЗСО, виправляє допущені помилки, робить висновки, але нечітко формулює їх; - правильно і доцільно використовує народознавчу, українознавчу та методичну термінологію; - виконано не менше як 75 % завдань, студент дає відповіді, що задовольняють ті самі вимоги, що й на достатній рівень, але допускає помилки і недоліки в послідовності викладу матеріалу на теоретичні питання.
	74		
	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками	Студент: - відповіді недостатньо повні; - помиляється у визначенні понять із вивчення українознавства з ЗЗСО; - недостатньо володіє мовними та українознавчими нормами; - виконує прості типові завдання з вивчення українознавства з ЗЗСО; - наводить прості приклади; - не вміє обґрунтовувати свої думки; - виконано не менше половини завдань, виявляє знання та розуміння основних положень теоретичного матеріалу, але викладає матеріал не досить повно і допускає помилки у окремих формулюваннях, не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки, не наводить потрібних прикладів, викладає матеріал непослідовно і допускає в роботі помилки. - за інструкцією і з допомогою викладача виконує практичні завдання; - завдання для самостійної роботи виконані частково.
	73		
	72		
	71		
	70		
	69		
	68		
	67		
	66		
	65		
	64		
	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній	Студент: - відповідь недостатньо повна, допускає помилки; - помиляється у визначенні понять із вивчення українознавства з ЗЗСО; - неповно характеризує народознавчі й українознавчі явища; - володіє матеріалом із вивчення українознавства з ЗЗСО на репродуктивному рівні; - розв'язує прості завдання з методичного характеру але допускає посилки; - наводить прості приклади; - не вміє обґрунтовувати свої думки; - виконує не менше половини завдань і виявляє знання та розуміння основних положень
	63		
	62		
	61		
	60		

			матеріалу курсу, але викладає матеріал неповно і допускає помилки у формулюваннях, не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки, не наводить потрібних прикладів, викладає матеріал непослідовно і з помилками; - за допомогою викладача виконує практичні завдання; - завдання самостійної роботи виконані частково.
X	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни	Студент: - виявляє незнання теоретичного матеріалу з вивчення українознавства з ЗЗСО; - ключові питання з народознавства, українознавства та вивчення українознавства з ЗЗСО розкриває неповно; - помиляється у визначенні народознавчих і українознавчих понять; - з великими труднощами наводить елементарні приклади; - фрагментарно характеризує народознавчі явища і процеси; - допускає суттєві помилки у виконанні завдань; - не користується науковою термінологією; - не виконано 50 % практичних робіт; - не виконано 50 % завдань; - виявляє незнання більшої частини відповідей на питання, непослідовно викладає теоретичний матеріал, не наводить потрібних прикладів, допускає грубі помилки.
	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни	Студент: - виявляє незнання теоретичного матеріалу з вивчення українознавства з ЗЗСО; - ключові питання народознавства розкриває неповно; - помиляється у визначенні понять з народознавства й українознавства; - не наводить елементарні приклади; - не характеризує народознавчі, українознавчі й методичні процеси та явища; - допускаються суттєві помилки у виконанні елементарних завдань з вивчення українознавства з ЗЗСО; - не користується науковою термінологією; - не виконано 70 % практичних робіт; - не виконано 70 % завдань; - виявляє незнання більшої частини відповідей на питання, непослідовно викладає теоретичний матеріал, не наводить потрібних прикладів, допускає грубі помилки.

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни «Вивчення українознавства з ЗЗСО»

Таблиця 2 Розподіл балів для студентів денної форми навчання:

Практичні заняття											Самостійна робота		Модульний контроль		Форма семестрової атестації – залік
Максимальна кількість балів – 77											Максимальна кількість балів – 14		Максимальна кількість балів – 9		Максимальна кількість балів – 0
ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3	ПЗ №4	ПЗ №5	ПЗ №6	ПЗ №7	ПЗ №8	ПЗ №9	ПЗ №10	ПЗ №11	СР №1	СР №2	МК № 1	МК № 2	Усього: 100
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	4,5	4,5	

Таблиця 3 Розподіл балів для студентів заочної форми навчання

Практичні заняття										Самостійна робота			Модульний контроль		Форма семестрової атестації – залік
Максимальна кількість балів – 21										Максимальна кількість балів – 70			Максимальна кількість балів – 9		Максимальна кількість балів – 0
ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3								СР №1	...	СР №10	МК № 1	МК № 2	Усього: 100
7	7	7								7		7	4,5	4,5	

Оцінювання самостійної роботи за шкалою 0–7 б, де кожен рівень відповідає певному відсотку правильно виконаних завдань:

0 б (0–9% виконаних завдань)

Виконано менше 10% роботи або відповіді повністю неправильні. Відсутнє розуміння теми, грубі помилки або завдання залишені без відповідей.

1 б (10–29% виконаних завдань)

Виконана мала частина завдань, більшість відповідей неправильні. Студент/студентка демонструє дуже слабе розуміння теми.

2 б (30–49% виконаних завдань)

Виконано приблизно третину завдань, є правильні відповіді, але багато неточностей. Загальний рівень знань низький, проте базові поняття засвоєні.

3–4 б (50–69% виконаних завдань)

Приблизно половина або більше відповідей правильні, але є суттєві помилки. Студент/студентка засвоїли основи теми, але знання ще не впевнені.

5 б (70–79% виконаних завдань)

Більшість завдань виконані правильно, логічне мислення присутнє. Декілька помилок, але загальний рівень знань достатній.

6 б (80–89% виконаних завдань)

Майже всі завдання правильні, лише незначні неточності. Студент/студентка добре орієнтується в темі, відповіді аргументовані.

7 б (90–100% виконаних завдань)

Усі завдання виконані правильно, відповіді логічні та повністю аргументовані. Відмінне розуміння теми, без суттєвих помилок

Оцінювання контрольної роботи за шкалою 0–4,5, де кожен рівень відповідає певному відсотку правильно виконаних завдань:

0 б (0–4% виконаних завдань)

Виконано менше 5% роботи або всі відповіді неправильні. Відсутнє розуміння теми, відповіді містять грубі помилки або завдання залишені без розв'язання.

0,5 б (5–19% виконаних завдань)

Виконано дуже малу частину завдань, більшість відповідей неправильні. Спостерігається слабе розуміння теми, є багато неточностей.

1 б (20–39% виконаних завдань)

Виконано приблизно третину роботи, є правильні відповіді, але багато помилок. Загальний рівень знань низький, проте деякі базові поняття засвоєні.

2 б (40–59% виконаних завдань)

Виконано майже половину роботи, частина відповідей правильна. Помилки значні, але студент/студентка демонструє загальне розуміння теми.

3 б (60–74% виконаних завдань)

Більшість відповідей правильні, але є суттєві неточності. Логічне мислення присутнє, але знання теми ще не повні.

4 б (75–89% виконаних завдань)

Майже всі завдання правильні, лише незначні неточності. Студент/студентка добре орієнтується в темі, відповіді аргументовані.

4,5 б (90–100% виконаних завдань)

Усі завдання виконані правильно, відповіді логічні та обґрунтовані. Відмінне розуміння теми, без суттєвих помилок.